

Sarajevo 60.02.2017.
Aner Žuljević, delegat

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
SARAJEVO

Primljeno:	06-02-2017		
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02-02	-	1872/16	

107

n/r gospođe Lidija Bradara, predsjedavajuća

Na osnovu članova 177 i 178 Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta FBiH, podnosim

AMANDMAN

Na prijedlog Zakona o bankama

Član 104., stav 1. tačka c) prijedloga Zakona o bankama mijenja se i glasi:

c) nadležnom sudu, tužilaštvu ili organima koji postupaju po njihovim nalogima u predkrivičnom ili krivičnom postupku, a na osnovu pismenog zahtjeva, naloga ili naredbe nadležnog suda ili tužilaštva.

Obrazloženje

Prijedlogom zakona o bankama, između ostalog, predviđeno je zakonsko normiranje materije čuvanja bankarske tajne (Odjeljak F.). U okviru ovih odredbi predviđeni su i izuzeci od čuvanja bankarske tajne. Jedan od osnova za saopćavanje bankarskih podataka odnosi se na dostavljanje bankarskih podataka nadležnim sudovima ili tužilaštvima, i to na osnovu propisa koji uređuju njihov rad.

Ovakvo zakonsko rješenje nije adekvatno iz nekoliko razloga:

- u Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoji jedinstveni registar bankovnih računa fizičkih osoba, odnosno, nadležni regulator Agencija za bankarstvo Federacije BiH ne raspolaže podacima o vlasnicima bankovnih računa fizičkih osoba;
- nadležna tužilaštva u Federaciji BiH, koja su shodno odredbama Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH nadležna da rukovode istražnim postupkom, vrlo često imaju potrebu da prikupljaju podatke o vlasnicima bankovnih računa fizičkih osoba i novčanim sredstvima na tim računima. Uzimajući u obzir činjenicu da ne postoji jedinstveni registar o tome, u svakom konkretnom slučaju provjere koje vrše

tužilaštva ili nadležni policijski organi kojima su izdati nalozi tužilaštva, podrazumjevaju pismeno obraćanje svakoj pojedinačnoj poslovnoj banci ili Agenciji za bankarstvo Federacije BiH koja se potom obraća poslovnim bankama, kako bi se izvršile provjere da li neka fizička osoba posjeduje bankovni račun u nekoj banci. Ovaj postupak traje određeno vrijeme dok se podaci od svih banaka ne objedine, a uz to su zabilježene i prakse da pojedine poslovne banke uopšte ne dostavljaju tražene podatke tužilaštvima;

- c) nakon što tužilaštva dobiju tražene podatke o vlasnicima bankovnih računa fizičkih osoba, uvid u sadržaj tih računa podliježe specifičnom pravnom režimu koji je propisan odredbom iz člana 86. Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH (naredba banci ili drugoj pravnoj osobi). Ukratko, podaci o sadržaju tj. novčanim sredstvima na bankovnim računima se jedino mogu dobiti na osnovu naredbe Suda, bilo da se radi o izdatoj naredbi ili potvrdi (konvalidaciji) tužilačke naredbe, dakle pristup tj. uvid u ove podatke je jedino moguć na osnovu sudske odluke. Preznije govoreći, odredba iz člana 86. Stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH predviđa da u hitnim slučajevima tužilac može izdati naredbu za prikupljanje bankarskih podataka, ali pristup tim podacima je nemoguć sve dok Sud na donese naknadnu naredbu kojom odobrava naredbu tužioca, čime se ne ostvaruje svrha i suština načela hitnosti u postupanju. Cijela procedura u pravilu traje dosta vremena, i često se dešava da osobe koje su sumnjiče za krivična djela povezana sa sticanjem imovinske koristi osujete istragu tužilaštva te otuđe, sakriju, transferišu i na drugi način onemogućuje blokadu i oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi na bankovnim računima. Ključni uzrok takvom stanju su spore zakonske procedure, nepostojanje odgovarajućih registara i općenito neadekvatno uređenje ove oblasti.
- d) Na osnovu svega izloženog u tačkama a-c evidentno je da se predloženo zakonsko rješenje isključivo vezuje za spomenutu odredbu iz člana 86. Zakona o krivičnom postupku Federacije BiH, na što ukazuje upućujuća odredba predloženog teksta Zakona o bankama ("....a u skladu sa propisima koji uređuju njihov rad").

Rješenje predloženo u ponuđenom amandmanu predviđa mogućnost direktnog dostavljanja bankarskih podataka sudu, tužilaštvu ili organima kojima je delegirano prikupljanje podataka po zahtjevu, nalogu ili naredbi suda ili tužilaštva, kako u predkrivičnom tako i samom krivičnom postupku, čime se otklanjaju uočeni nedostaci tj. prepreke u radu nadležnih istražnih organa tokom istraživanja krivičnih djela koja se mogu povezati za sticanjem imovinske koristi, pranja novca i sl.

Nadalje, ovakvo inovirano zakonsko rješenje je u direktnoj funkcionalnoj vezi sa načelima i odredbama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom ("Službene novine Federacije BiH", br. 71/14), jer je hitnost u postupanju jedno od najvažnijih načela ovog zakona, kojeg su dužne da se pridržavaju sve nadležne institucije. Prema tom zakonskom propisu, tužilaštva provode finansijske istrage sa ciljem utvrđivanja stvarnog porijekla, vrijednosti i strukture imovinske koristi za koju postoje osnovi sumnje da je pribavljena krivičnim djelom, i svi organi u Federaciji BiH su dužni postupati u skladu sa naredbom o provođenju finansijske istrage koju donosi nadležni tužilac (čl. 8). To postupanje pretpostavlja hitnost u postupanju i predložena zakonska odredba iz prijeldoga Zakona o bankama jednostavno ne omogućuje blagovremeno i efikasno postupanje u odnosu na bankovne podatke i općenito otkrivanje i oduzimanje novčanih sredstava koja predstavljaju imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, ili su poslužila za učinjenje krivičnih djela, pranje novca, finansiranje terorističkih aktivnosti i sl. Praktično to znači da tužilaštvo po odredbama Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom izdaje naredbu o provođenju finansijske istrage, ali ta naredba u pogledu sadržaja bankovnih računa ne može biti hitno izvršena jer banke, shodno predloženom tekstu Zakona o bankama, ne mogu podatke dostavljati na osnovu naredbe tužilaštva, već isključivo na osnovu naredbe suda, čime načelo hitnosti gubi na značaju.

U komparativnom zakonodavstvu, npr. u Republici Hrvatskoj ovo pitanje je uređeno Zakonom o kreditnim institucijama, na način da je zakonom omogućeno direktno dostavljanje bankovnih podataka Državnom